

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2747/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 337. § (1) bekezdése és (4) bekezdése, 365. § (2) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése, a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 1. § (5) bekezdése, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 16.Gpkf.43.428/2023/3. számú végzése, a Fővárosi Törvényszék 1.Gpkf.75.573/2022/2. számú végzése és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.Pk.175.578/2021/27. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

#### Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselő (Ormai, Papp, Czike és Társai CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang LLP Ügyvédi Iroda; Okányi Ügyvédi Iroda; Bibók Ügyvédi Iroda; Wolf Ügyvédi Iroda; a hivatalos iratok átvételére kijelölt jogi képviselő neve: dr. Okányi Zsolt ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, illetve 27. §-a alapján. Az indítványozó az Alkotmánybíróságtól – az Abtv. 27. §-a alapján – a Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.Pk.175.578/2021/27. számú végzése, a Fővárosi Törvényszék 1.Gpkf.75.573/2022/2. számú végzése és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gpkf.43.428/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 337. § (1) bekezdése és (4) bekezdése, 365. § (2) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése, illetve a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnp.) 1. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a megelőző eljárás iratai és a támadott bírósági döntések alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Két, egymással vállalkozási jogviszonyban álló gazdasági társaság (a továbbiakban: Kft. és Zrt.) közül Zrt. kifizetetlen számlái után Kft.-vel szemben 1.000.000,- Ft tartozást halmozott fel. Kft. felhívta hitelezőit (így a későbbi előzetes bizonyítás iránti eljárásban kérelmezőket), hogy követeléseiket közvetlenül Zrt.-től hajtsák be. Kft. a kérelmezőkkel – meghatározott számlák és összegek erejéig – engedményezési szerződést kötött. Fizetésektelen helyzetének következtében Kft.-vel szemben felszámolási eljárást indítottak, mely során – Zrt. hitelezői igényeinek bejelentését és – Zrt.-vel szemben fennálló követeléseinek beszámítását követően megállapították, hogy Kft.-nek 42.727.710,- Ft-os tartozása van Zrt.-vel szemben.
- [4] A kérelmezők a beszámítást megalapozatlannak és jogsértőnek tartották, előzetes bizonyítás lefolytatása iránti kérelmet terjesztettek elő. A kérelmet azzal indokolták, hogy meg kívánják győződni arról, hogy mely személlyel szemben indítsanak peres eljárást, illetve, hogy határozassanak abban a kérdésben, hogy milyen egyéb (például büntető) eljárásokat indítsanak. A kérelmüket a Pp. 334. § b) pontjára alapították. A Pesti Központi és Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) az ismeretlen kérelmezett elleni bizonyítási indítványnak részben helyt adott, és az ott írt okiratok beszerzését elrendelte.
- [5] A szemletárgy birtokosaként kötelezett, érdekelt indítványozó eljárás szabálytalansága iránti kérelmet terjesztett elő. A PKKB előtti kérelmében az indítványozó arra hivatkozott, hogy a bíróság az eljárási szabályok megsértésével rendelte el az előzetes bizonyítást. Az indítványozó szerint a Pp. 337. §-ban meghatározott azon feltételek nem álltak fenn, amelyek alapján az indítványozó, mint ellenérdekű fél meghallgatása az előzetes bizonyítás elrendelését megelőzően mellőzhető lett volna. Az ellenérdekű fél nem volt ismeretlen, illetve a sürgősség megállapításának feltételei sem álltak fenn. Emellett nem álltak fenn a Pp. 334. §-ban meghatározott, az előzetes bizonyítás elrendelésének feltételei sem.
- [6] A PKKB az indítványozó eljárás szabálytalansága iránti kérelmét 0101-8.Pk.175578/2021/27. számú végzésével elutasította. Az indítványozó által előterjesztett fellebbezést a Fővárosi Törvényszék visszautasította, mert az külön fellebbezéssel nem támadható határozat ellen irányult. A Pp. 156. § (2) bekezdésére, a Pp. 365. § (2) bekezdés b) pontjára és a (3) bekezdésére, továbbá a törvényjavaslat részletes miniszteri indoklására utalt, és a Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy a külön fellebbezéssel támadható végzések esetében a Pp. az adott jogintézménynél szabályozza ennek a lehetőségét. Ahol erről nem rendelkezik, abban az esetben a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. A Fővárosi Ítéletábrla a Fővárosi Törvényszék visszautasító végzését helybenhagyta. A Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmét visszautasította. A Kúria szerint az eljárás szabálytalansága iránti kérelmet elutasító

végzéssel szembeni fellebbezést visszautasító végzést helybenhagyó jogerős végzés nem az ügy érdemében hozott végzés.

- [7] 2.2 Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtett álláspontja szerint az eljáró bíróságok döntéseikkel a tisztességes eljáráshoz, illetve jogorvoslathoz való alapjogát, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését megsértették. Úgy véli, hogy Pp. 337. § (1) bekezdése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe, míg a Pp. 337. § (4) bekezdése, 365. § (2) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése, illetve a Bpnp. 1. § (5) bekezdése az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [8] 2.2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti panaszát arra alapította, hogy előzetes bizonyítás elrendelését megelőzően a meghallgatáshoz való jogától, majd – mint kötelezett – az elrendelt előzetes bizonyítással szembeni jogorvoslathoz való jogától fosztották meg.
- [9] Az indítványozó megítélése szerint a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal sérült, hogy az előzetes bizonyítás elrendelését megelőzően – jogszabálysértő módon – a bíróság nem hallgatta meg. Majd az ennek elmulasztása miatt előterjesztett szabálytalansági kifogását a bíróság elutasította, és alapjogsérelmét az elutasítással szembeni fellebbezésére sem reparálták. Az eljáró bíróságok jogértelmezése nincs összhangban a bírósághoz fordulás jogával, illetve a fegyverek egyenlőségéhez való joggal.
- [10] Az indítványozó szerint a jogorvoslathoz való joga is sérült azáltal, hogy az eljáró bíróságok az előzetes bizonyítást elrendelő határozattal szemben előterjesztett valamennyi jogorvoslati kérelmét arra alapítottan utasították vissza, hogy az elrendelő határozattal szemben jogorvoslatnak helye nincs, és az előzetes bizonyítás szabálytalanságához kapcsolódó kifogásait a polgári peres eljárásban terjesztheti elő.
- [11] 2.2.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában azt kifogásolta, hogy a szabályozás alapján a kötelezett, annak meghallgatása nélkül kötelezhető bizonyításra irányuló cselekményre úgy, hogy – előzetes bizonyítás keretén belül – a számára jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére.
- [12] Az indítványozó a Pp. 337. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét állította, mert az a bírósághoz fordulás, illetve a fegyverek egyenlőségéhez fűződő jogát sérti. A Pp. 337. § (1) bekezdése szerint a bíróság az előzetes bizonyítás elrendelése tárgyában az ellenérdekű fél szóbeli vagy írásbeli meghallgatása után határoz, kivéve, ha az ellenérdekű fél ismeretlen, vagy az előzetes bizonyítás elrendelése sürgős. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét abban látta, hogy a jogrendszer nem teszi lehetővé a kötelezett meghallgatását az előzetes bizonyítási eljárás során. Az eljárási cselekményről a félnek tudomással kell rendelkeznie, jogai gyakorlásának előfeltétele az eljárás megindításáról való értesítés. Ezzel szemben a

Pp. 337. § (1) bekezdése csak az ellenérdekű fél meghallgatásának kötelezettségét írja elő, míg a lehetséges kötelezett meghallgatásáról nem rendelkezik.

- [13] Az alkotmányjogi panasz szerint alaptörvény-ellenes a Pp. 337. § (4) bekezdése, 365. § (2) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése, illetve a Bpnp. 1. § (5) bekezdése, mert azok együttes alkalmazása a kötelezettel szemben elrendelt előzetes bizonyítás esetén a jogorvoslathoz való jogot nem biztosítja. A kötelezettet megilleti, hogy tényleges és hatékony jogorvoslattal élhessen azon döntéssel szemben, amely rá nézve kötelezést tartalmaz. Ezt a támadott szabályozás nem biztosítja. A jogalkotónak az ügy érdemét érintő, illetve az eljárást befejező döntésekkel szemben biztosítania kell a jogorvoslathoz való jogot, amely igazolására az indítványozó idézte az Alkotmánybíróság gyakorlatát. Az indítványozó szerint az előzetes bizonyítást elrendelő végzés, valamint „az előzetes bizonyítási eljárás szabálytalansága miatti kifogás” is minősülhet az ügy érdemében hozott, illetve az eljárást befejező döntésnek, ha az az érintett alapvető jogaira joghatással bír, lényegesen befolyásolja az érintett jogait, jogi helyzetét. Az eljárást bíróságok jogértelmezésére előadta, hogy a nemperes eljárást nem feltétlenül követi polgári peres eljárás, ahogy az sem bizonyos, hogy a polgári pert a kérelmező az indítványozóval szemben indítja meg. Amennyiben ez mégis megtörténne, a jogellenesen elrendelt bizonyítás jogszabálysértő mivoltának bizonyítási terhét az indítványozóra telepítenék. Emellett a kérelmező az iratok bizonyítékként történő felhasználása nélkül olyan információk birtokába jut, amelyek kiadására az indítványozó nem lenne köteles.
- [14] 2.2.3. Az indítványozó szerint fenti jogait nem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt szükségességi-arányossági tesztnek megfelelően korlátozták. Az indítványozó kitért arra is, hogy a tisztességes eljáráshoz, illetve jogorvoslathoz való jognak a nemperes, így az előzetes bizonyítási eljárásban is érvényesülnie kell.
- [15] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [16] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő az alkotmánybírósági eljárásra vonatkozó meghatalmazását csatolta.
- [17] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a

bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti [a] pont], továbbá az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [b] pont]. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése ugyanezen feltételeket rögzíti amellet, hogy a panasznak nem kifejezett előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés, és hogy a panasz az ügyben alkalmazott, alaptörvény-ellenes jogszabállyal szemben nyújtható be. Az Alkotmánybíróság az 27. § (1) bekezdésében, és Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek való megfelelés vizsgálatát követően az alábbi megállapításokat tette.

- [18] 2.2.1. Az indítványozó jogi személy az eljárásban érintettként vett rész, így az alkotmánybírósági eljárásban az egyedi ügy érintettjének és jogosultaknak is tekinthető. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [19] 2.2.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz befogadásának feltétele, hogy az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés okozza az indítványozó alapjogának sérelmét. E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés [42]}. Az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét. Az Alkotmánybíróságnak tehát esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [40]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy az indítványozó olyan döntéssel szemben terjesztette-e elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát, amely ellen annak helye lehet. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni {3210/2023. (V. 5.) AB végzés, Indokolás [47]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben kifejtette, hogy a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}. Tehát „amelyek joghatásaként a még perré nem alakult eljárás, a per, vagy annak valamely szakasza lezárul. A bírósági eljárást befejező végzések az eljárás egészére mint folyamatra vannak kihatással, annak befejezését eredményezik, mint például a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító, a pert megszüntető, a

fellebbezést vagy a perújítási kérelmet elutasító végzés {például 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]}” {3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [22] Az indítványozó által is idézett 3132/2022. (IV. 1.) AB végzésében a vizsgálat tárgya az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt szakértő díját megállapító végzést helybenhagyó végzés volt. Az ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy támadott (előbbi döntést felülvizsgáló) bírósági határozat nem a per érdemében hozott döntés, de az adott közjegyzői nemperes eljárást befejező egyéb döntés (Indokolás [36]). Az Alkotmánybíróság szerint „az előzetes bizonyítási eljárás iránti kérelem alapján induló közjegyzői polgári nemperes eljárásban a kérelem tárgyában hozott határozat ezen nemperes eljárást befejező határozatnak tekintendő” (Indokolás [44]).
- [23] Jelen ügyben a vizsgálat tárgyát az előzetes bizonyítás iránti eljárásban előterjesztett, az eljárás szabálytalansága iránti kérelem tárgyában hozott döntés képezte. Az indítványozó szerint az eljárás szabálytalansága iránti kifogást elutasító végzés, az azzal szemben előterjesztett fellebbezést visszautasító végzés, és az azt helybenhagyó végzés az eljárást lezáró döntés, mert azzal az indítványozó számára az előzetes bizonyítási eljárás lezárult.
- [24] A Pp. 156. §-a szerint az eljárás szabálytalanságát a fél az eljárás folyamán bármikor kifogásolhatja. Amennyiben a bíróság a kifogásnak helyt ad, annyiban a kifogással érintett eljárási cselekményt szabályszerűen lefolytatja vagy a szükséghez képest megismétli. Elutasítás esetén legkésőbb az ítéletben köteles döntését megindokolni. Az eljárási szabálysértés iránti kifogást elbíráló döntés nem tekinthető az ügy érdemében hozott, vagy az eljárást egyéb határozattal befejező bírói döntésnek, még akkor sem, ha azt nem a peres, hanem az azt megelőző előzetes bizonyítási eljárás során hozták.
- [25] Az eljárási kifogás benyújtása és annak elbírálása nem indít meg, illetve nem fejez be egy elkülönült bírósági eljárást. Az eljárás szabálytalansága iránti kifogás, illetve az azt elbíráló bírósági döntés az adott eljárás esetleges szabálytalanságának kijavítására, orvoslására irányul azért, hogy az eljárási szabálysértés ne csak az ítélet elleni fellebbezésben legyen sérelmezhető. A vizsgált döntés nem tekinthető az eljárást lezáró döntésnek. Az eljárás az eljárás szabálytalansága iránti kérelmet elutasító végzéssel szemben előterjesztett fellebbezést visszautasító végzést helybenhagyó döntés joghatásaként nem fejeződik be.
- [26] A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 27. §-ban meghatározott feltételeket.
- [27] 2.2.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panasz befogadásának nem előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés. A befogadás feltétele viszont, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályi rendelkezést az eljáró bíróságok az ügyben alkalmazzák. Az Alkotmánybíróság

megállapította, hogy a Pp. 337. § (1) bekezdése, 365. § (2) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése alkalmazott jogszabálynak minősül.

- [28] A Pp. 337. § (4) bekezdése szerint „[a]z előzetes bizonyítást elutasító végzés ellen külön fellebbezésnek van helye”. Viszont az ügyben az alkotmánybíróági eljárás tárgya nem az előzetes bizonyítás iránti kérelmet elbíráló döntés, hanem az eljárási szabálytalanság iránti kifogás tárgyában hozott döntés volt. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok ugyan utaltak a Pp. 337. § (4) bekezdésére, de azt érdemben nem alkalmazták.
- [29] A Bpnp. 1. § (5) bekezdése szerint „[a]z eljárásban az ügy érdemében is végzéssel kell határozni. Az eljárást befejező végzés ellen fellebbezésnek van helye”. A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék végzését helybenhagyta, de kiegészítette. A Fővárosi Ítéltábla végzésében hangsúlyozta, hogy az eljárás szabálytalansága nem külön nempertes eljárás, ezért a Bpnp. rendelkezései nem alkalmazhatók rá. A végzés szerint nem releváns az eljárás szabálytalansága iránti kifogást elbíráló döntés befejező jellege, illetve a Bpnp. 1. § (5) bekezdése. A Fővárosi Ítéltábla indokolása értelmében a Bpnp. 1. § (5) bekezdése sem tekinthető alkalmazott rendelkezésnek.
- [30] A támadott jogszabályi rendelkezés bíróságok általi alkalmazásának hiányában az alkotmányjogi panasz nem tesz eleget az Abtv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek {lásd például hasonlóan: 3110/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [46]}.
- [31] 2.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében csak a határozott kérelmet tartalmazó alkotmányjogi panasz fogadható be. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Alkotmánybíróság vizsgálta az alkotmányjogi panasz e feltételeknek való megfelelését is.
- [32] Az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában a Pp. 337. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló érvelését arra alapította, hogy a Pp. szabályai kizárólag az ellenérdekű fél előzetes bizonyítás elrendelését megelőző meghallgatását írják elő. A szabályok nem teszik lehetővé a kötelezett attól független meghallgatását, hogy őt a kérelmező ellenérdekű félként megjelölje-e vagy sem. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezen panaszelem tartalmát tekintve jogalkotói mulasztás megállapítására irányul, az indítványozó az alaptörvény-ellenességet a Pp. hiányzó szabályára vezeti vissza.
- [33] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványokat tartalmuk és nem elnevezésük szerint bírálja el {3200/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [22]; 16/2019. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó panaszában a kifogásolt jogszabályi rendelkezés esetén formálisan ugyan nem, azonban indítványa tartalmát tekintve kifejezetten jogalkotói mulasztás megállapítását kérte. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható

jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására az indítványozó nem jogosult.

- [34] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Pp. 337. § (1) bekezdésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pontjában foglalt feltételnek, így érdemi vizsgálatra nem alkalmas {lásd hasonlóan: 3009/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [31]}. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz egyebekben a határozott kérelem feltételeinek megfelel.
- [35] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány Pp. 365. § (2) bekezdés b) pontját és (3) bekezdését alaptörvény-ellenesnek tartó elemében vizsgálta az Abtv. 29. §-e szerinti feltételeket. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [36] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági, vagy más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. De az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint csak az ügy érdemében hozott vagy eljárást befejező döntések esetén alkotmányos elvárás a jogorvoslat biztosítása. Ebből a szempontból azonban nem a formai szabályozás, hanem a döntés tartalma mérvadó: „adott esetben a döntés joghatására figyelemmel határozható meg, hogy érdemi illetve eljárást befejező döntésről van-e szó” {3111/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [31], [33]}. Az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz olyan érvelést, amely következtében felmerülne, hogy az eljárás szabálytalansága iránti kifogást elbíráló döntés ilyen döntés lenne. Az indítványozó nem adott elő olyan érvelést, amely alappal felvethetné a jogorvoslathoz való jogának sérelmét, amely felvetné az Abtv. 29. § szerinti kérdések valamelyikét.
- [37] Az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésben biztosított jogának sérelmét a támadott jogszabályok együttes alkalmazásának következtében látta, mert azok nem biztosítják jogorvoslathoz való jogát a rá kötelezést tartalmazó, elrendelt előzetes bizonyítással szemben. Az indítványozó érvelése elsősorban az előzetes bizonyítással szembeni jogorvoslati jog – álláspontja szerint – alaptörvény-ellenesen történő kizárására irányult az eljárás szabálytalansága elleni kifogását elbíráló döntéseken keresztül. Az Alkotmánybíróság eljárásának tárgyát azonban ez utóbbi, azaz az eljárás szabálytalansága elleni kifogás tárgyában született döntések, illetve az azokban alkalmazott jogszabályi rendelkezések képezték. A Pp. 337. § (4) bekezdését az Alkotmánybíróság nem tekintette alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek.



- [38] Az ügyben releváns szabályozás szerint az elsőfokú bíróság végzése ellen fellebbezésnek akkor van helye, ha e törvény külön megengedi [Pp. 365. § (2) bekezdés b) pont]. Az eljárás szabálytalansága iránti kifogást elbíráló döntéssel szemben – az eljárt bíróságok értelmezése alapján – nincs helye külön fellebbezésnek. Ugyanakkor a Pp. 365. § (3) bekezdése alapján, ha a Pp. a külön nem fellebbezhető végzésre indokolási kötelezettséget ír elő, azt a fél az ítélet elleni fellebbezésben támadhatja, míg a Pp. 369. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét. A peres eljárásban az eljárás szabálytalansága az ítélet elleni fellebbezés során támadható. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy gyakorlata szerint nem az ügy érdemében hozott, illetve nem eljárást lezáró döntéssel szembeni önálló jogorvoslat hiánya nem jelenti feltétlenül a jogorvoslati jog korlátozását {3111/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [31]}. Ahogy az Alkotmánybíróság korábbi – a régi Pp. támadott rendelkezésével összefüggő – határozata szerint „[ö]nmagában az a körülmény, hogy a jogalkotó bizonyos esetekben kizárja a fellebbezés lehetőségét, nem eredményezi a jogorvoslathoz való jog alkotmány sértő korlátozását” {3084/2018. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [39] Az indítványozó szerint, ha a kérelmező nem indít peres eljárást, vagy azt nem az indítványozó ellen indítja meg, nem biztosítottak a jogszabályi feltételek a vele szemben kötelezést tartalmazó előzetes bizonyítással szembeni jogvédelemre. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó a bizonyítási eljárásban a szemletárgy birtokosa, aki ezen „pozíciójából” adódóan élhet eljárási jogaival, perorvoslatot terjeszthet elő. A Pp. 330. §-a alapján a bíróság végzéssel határoz a szemle foganatosíthatóságáról. Amennyiben a bíróság „a megtagadás ellenében kívánja foganatosítani a szemlét, a szemletárgy birtokosát ennek tűrésére kötelezi és figyelmezteti a szemle akadályozásának a jogkövetkezményeire; döntése előtt a feleket meghallgathatja vagy lehetővé teheti, hogy írásban nyilatkozzanak”. A Pp. 330. § (4) bekezdése alapján a tűrésre kötelezett fellebbezhet a végzéssel szemben. Végzésében a PKKB tájékoztatta az indítványozót, hogy amennyiben a tőle kért iratok olyan üzleti titkot tartalmaznak, amelyek kiadására nincs felhatalmazással, az okiratok bemutatására, megküldésére való felhívás esetén közölheti. A Fővárosi Törvényszék külön felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy az indítványozó szemle lefolytatásának megtagadására való hivatkozását külön eljárásban vizsgálja és határozzon a szemle foganatosításáról. A bemutatottak alapján az indítványozó feltételezésen alapuló érvelése mentén sem merül fel az Alkotmánybíróság érdemi eljárásának szükségessége.
- [40] Az alkotmányjogi panasz tehát nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, illetve nem fogalmazott meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem. Így az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt sem.

[41] 4. A kifejtettek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, 27. §-ban, 52. § (1b) bekezdés f) pontjában és 29. §-ban meghatározott befogadhatósági feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdése szerinti rövidített indokolással ellátott végzésében – az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. április 1.

*Dr. Patyi András s. k.,*  
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

*Dr. Horváth Attila s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Szabó Marcel s. k.,*  
alkotmánybíró